

Міністерство освіти і науки України
Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут мистецтв

Валентин Касьянов

МОЯ УКРАЇНА

Вокальний цикл на вірші українських поетів

УДК 78.087.6(07)
ББК 85 314
К 28

Рекомендовано до друку
Вченою радою Київського університету імені Бориса Грінченка
(протокол № 2 від 25.02.2016 р.)

Автор:

Касьянов В.В., старший викладач Київського університету імені Бориса Грінченка, композитор, заслужений діяч естрадного мистецтва України.

Рецензенти:

Авдієвський А.Т., професор, академік, народний артист України, лауреат Національної премії імені Т.Г. Шевченка, Герой України;

Титаренко В.П., головний редактор журналу «Джаз», доктор педагогічних наук, професор, народний артист України;

Лісецький С.Й., доцент кафедри теорії та методики музичного мистецтва Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат мистецтвознавства.

Касьянов В.В.

К28 Моя Україна. Вокальний цикл на вірші українських поетів / В.В. Касьянов. — К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2017. — 124 с.

Вокальний цикл «Моя Україна» на вірші відомих українських поетів: Бориса Грінченка, Миколи Луківа, Миколи Сингаївського, Івана Драча, Віктора Герасимова, Ярослава Черногуза, Олександра Демиденка, Володимира Матвієнка — це підсумок багаторічної творчої праці композитора Валентина Касьянова, заслуженого діяча естрадного мистецтва України, лауреата Міжнародної мистецької премії ім. С.С. Гулака-Артемівського.

Пісні циклу сповнені чаруючої ніжності й простоти, задушевності й безмежної любові до Батьківщини, рідного краю. Вони пробуджують дух, звеличують душу, зачаровують серце.

Видання адресоване студентам мистецьких вишів, професійним і аматорським виконавцям та всім шанувальникам української пісні.

УДК 78.087.6(07)
ББК 85 314

ЗМІСТ

1. Із гордістю сина	4
2. Від автора.	6
3. Моя Україна	9
4. Дума про отамана	20
5. Матері.	29
6. Колискова зорі	39
7. Чисте небо в очах.	46
8. Земле, доле моя.	51
9. Тихий етюд	58
10. Стоять дерева золоті.	64
11. Вишиванка.	69
12. Осіння райдуга.	77
13. Рідна мова	82
14. Мальви	97
15. Мій Нікополь рідний	104
16. Гей, братове-козаки!	116

ІЗ ГОРДІСТЮ СИНА

Тримаю в руках нову авторську збірку Валентина Касьянова «Моя Україна» і радію за цю невтомну, працелюбну людину, творчість якої сконденсована в одному Господньому слові — талант. Валентин Васильович — старший викладач кафедри інструментально-виконавської майстерності, завідувач науково-методичного центру естетичного розвитку Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка, керівник і диригент оркестру, композитор, музичний і громадський діяч, заслужений діяч естрадного мистецтва України. На початку двотисячних років мене познайомив з цією непересічною людиною незабутній побратим Микола Сингаївський — тонкий знавець і шанувальник української пісні, української музичної культури. Запам'яталися тоді й теплі слова Миколи Федоровича на адресу Валентина Касьянова, в яких автор славнозвісних «Чорнобривців» наголошував, що пісня для Валентина — щоденна робота душі, його вічний неспокій, який композитор обрав для реалізації свого обдарування.

Пісенне деревце Валентина Касьянова виростає з українського народного співу Придніпров'я, де у козацькій Нікопольщині 10 жовтня 1947 р. народився композитор. Тому, мабуть, і не дивно,

що його новий вокальний цикл на вірші відомих українських поетів перейнятий славними козацькими традиціями.

У новій збірці Валентина Касьянова є не тільки пісні, а й твори інших жанрів, наприклад дума, гімн, речитатив-оповідь, пісня-марш. Назва «Моя Україна» цілком відповідає сутності збірки, адже для автора музичного циклу все пов'язано з його батьківщиною, її минувиною та сьогоденням. Світлими музично-поетичними образами стали герої-козаки, сучасна молодь, українці різних епох. Чимало у збірці й образів-символів, побудованих на національних традиціях, на любові до української мови, на любові до матері, до батьківського порогу.

Вокальний цикл Валентина Касьянова «Моя Україна» охоплений весняним настроєм, щирістю й ліризмом. Варто звернути увагу на індивідуальну інтерпретацію композитором вірша Миколи Сингаївського «Гей, братове-козаки», написаного у кращих традиціях козацьких пісень, козацьких маршів. Це твір, якому судилося тривале виконавське життя завдяки фольклорному підґрунтю. Відчувається щирість та ліричність музичного образу й у пісні на вірш О. Демиденка «Рідна мова».

До нової збірки Валентина Касьянова ввійшли також твори неписаного жанру. Передусім це «Дума про отамана» на вірші Бориса Грінченка. У підзаголовку зазначено — «гайдамацька легенда», що вказує на оригінальний музичний твір, який належить до баладного жанру, а саме — гайдамацьких пісень. Тут композитору пощастило зробити цікавий синтез речитативної лірницької традиції і козацьких пісень-маршів у кобзарському супроводі. А головне — поталанило відтворити історичний образ гайдамацьких часів.

Окремо треба відзначити майстерну композиторську техніку Валентина Касьянова, тонке відчуття мелосу і художнього слова, що надає його пісенним творам цілісності форми й змісту жанрової довершеності. Пісні композитора прикрашають репертуари відомих естрадних співаків і художніх колективів, серед яких народні артисти України Олександр Василенко, Василь Бокоч та Олег Марцинківський, заслужені артисти України Рімма Шаповалова, Оксана Калінчук та Віктор Тетеря, Арт-студія “New Song” Київського університету імені Бориса Грінченка, родинне тріо Касьянових, Академічний оркестр народної та популярної музики (художній керівник та головний диригент народний артист України Святослав Литвиненко) та Великий дитячий хор Національної радіокомпанії України (художній керівник і головний диригент — заслужена артистка України Тетяна Копилова).

Певен, що збірка вокальних творів «Моя Україна» Валентина Касьянова на вірші відомих українських поетів за своїм музичним змістом, художніми образами, громадянською позицією має добрі перспективи на майбутнє вокальне життя. І нехай і надалі звучать рефреном у невтомній творчості композитора чудові патріотичні рядки з титульної пісні нового вокального циклу «Моя Україна»:

*«...Повторюю з гордістю сина:
Для мене лишається дивом із див
Моя Україна...».*

Олександр БАКУМЕНКО,

відповідальний секретар Національної спілки письменників України, лауреат Міжнародної літературно-мистецької премії ім. Г.С. Сковороди, лауреат Всеукраїнських літературно-мистецьких премій ім. Олександра Олеся та ім. І. Нечуя-Левицького

ВІД АВТОРА

Пісня — це душа народу. Я вдячний долі за те, що вона дала мені можливість через музику долучитися до духовної скарбниці України, її пісень, дум, балад — величних оберегів краси і мудрості українського народу!

Саме любов'ю до всього святого і прекрасного, передусім отчого краю, його історії і культури, перейнятий цикл «Моя Україна», написаний на вірші ушавлених українських поетів: Бориса Грінченка, Миколи Сингаївського, Миколи Луківа, Івана Драча, Віктора Герасимова, Ярослава Черногуза, Олександра Демиденка, Володимира Матвієнка.

До вокальної збірки увійшли патріотичні, героїко-романтичні та ліричні пісні. Всі ці твори об'єднує щире почуття Любові. Любові до Батьківщини. Любові до Людини. Любові до Життя. А в підсумку все це — спів серця про Україну, нашу любов Вітчизну, її ясну вроду і непросту долю.

Вокальний цикл «Моя Україна» як рекомендований репертуар до програм навчальних дисциплін закладів освіти мистецького спрямування робить свій внесок у методичну систему вокально-інструментальної підготовки студентів, сприяє розвитку їхнього сталого інтересу до опанування й упровадження в музично-педагогічну практику інноваційних технологій сучасної пісенної творчості.

Засвоєння матеріалу циклу «Моя Україна» передбачає інтеграцію знань, умінь і навичок з таких дисциплін: основний музичний інструмент, концертмейстерський клас, сольфеджіо, сольний спів, вокальний ансамбль, методика роботи з вокальним ансамблем, методика викладання сольного співу.

Так, відповідно до програми «Сольний спів», вокальна збірка «Моя Україна» має сприяти формуванню у студентів таких фахових компетентностей:

- вокально-методичної (володіння методикою постановки голосу, методами розвитку вокальної техніки, набуття культури співу, розкриття творчого потенціалу співака);
- вокально-виконавської (володіння своїм голосом і технікою сольного співу, володіння різномісними прийомами сучасного вокального виконавства, сценічною майстерністю спілкування зі слухачем, уміння виявляти свій акторський талант);
- музично-технологічної (здатність до розкриття творчого потенціалу майбутнього виконавця-педагога).

Виконання пісень зі збірки дасть можливість молодому співакові розв'язати низку завдань з опрацювання відповідних умінь і навичок, таких як:

- розвиток вокально-технічних можливостей;
- формування художнього мислення;
- самовдосконалення через виконавську інтерпретацію.

Для набуття та засвоєння практичних навичок розвитку вокальних здібностей студента можна рекомендувати такі пісні: «Моя Україна», «Осіньна райдуга», «Мальви», «Чисте небо в очах». Кожна з них вирізняється своєрідністю звукового забарвлення і пошуком мистецьких засобів його розкриття. Так, розспівна, енергетично наповнена мелодія пісні «Моя Україна» потребує навичок володіння професійним вокальним диханням для забезпечення динамічного розвитку довготривалих фраз і водночас широкою палітрою технік звукоутворення — від тонкої мрійливої мелодекламації до насиченого компактного звуковедення legato. Досить розгорнута, гнучка мелодія твору дає можливість здобути практичні навички, що впливають на розширення діапазону вокального голосу співака та сприяють розвитку його виконавської майстерності.

Вирішити вокальні питання згладжування регістрів, вияву звукової своєрідності, динамічної виразності перехідних звуків, досконалого володіння високою позицією звучання голосу допоможе пісня «Осінь райдуга». Опановуючи її мелодію, виконавець збагатить свої знання щодо культури співу, розкриє авторський задум, наділяючи творчий образ сценічною виразністю.

Для набуття вокально-технічних навичок формування м'якої атаки звуку, витонченої динаміки, плавного звуковедення, а з тим і густоти тембрального забарвлення голосу можна рекомендувати пісню «Мальви». Вона розкриває можливості яскравого звучання головного та грудного резонаторів голосу співака. У філософію цієї пісні закладено великий арсенал почуттів, який сприятиме збагаченню емоційної сфери виконавця.

Розвиток вокального слуху, процес формування звуку в синтезі висотного положення інтонації та її художнього втілення може забезпечити робота над пісенним твором «Чисте небо в очах». Саме через глибоке відчуття художнього образу студент має можливість віднайти точність і чистоту інтонування мелодії.

Опрацювання пісень «Дума про отамана», «Матері», «Колискова зорі», «Тихий етюд» може бути своєрідним навчальним завданням з активізації художнього мислення як алгоритму роботи над музичним твором, застосування прийомів художнього дихання, виразності звукових градацій у різних штрихових варіантах, виявлення тембральних співвідношень звукової палітри. На цих піснях можна самовдосконалюватись, набувати рис творчої індивідуальності через виконавську інтерпретацію, розвивати здібність вільно апелювати образами предметів, явищ, дій, домагатися перевтілення у розкритті художнього образу твору.

Представлені в збірці твори для вокального ансамблю, а саме: «Вишиванка», «Матері», «Козацький марш», «Земле, доле моя», «Рідна мова», дають можливість студентам виявити креативні творчі підходи до практичних занять в ансамблевому класі:

- засвоєння сучасних методів роботи над ансамблевими творами;
- формування у студентів професійно-педагогічних компетенцій у процесі моделювання фахової діяльності керівника вокального ансамблю;
- опанування навичок самостійної роботи з добору і систематизації навчального та концертного репертуару для вокальних ансамблів.

Розучування перелічених пісень потребує від виконавців послідовної вокально-технічної роботи над елементами ансамблевої звучності, таких як горизонтальний і вертикальний стрій, збалансованість звучання партій в ансамблі, особливості динаміки, дикції тощо. Педагогічна доцільність поетапної роботи над творами дає змогу студентам оперувати здобутими раніше музичними знаннями й навичками, сприяє вихованню виконавської культури, допомагає зосередитись на творчому спілкуванні.

Великого значення в ансамблевій роботі набуває аналітичний чинник — визначення виконавських труднощів та знаходження шляхів їх подолання. Це надзвичайно активізує почуття відповідальності кожного учасника в опрацюванні ансамблевого одночасного вдиху на широкі довготривалі фрази, управлінні диханням для забезпечення густого насиченого звуковедення та інтонаційного злиття голосів, доведенні до автоматизму контролю за одночасним початком і зняттям звуку, керуванні гнучкою динамікою та виразною вимовою літературного тексту. Систематизація такого творчого процесу розширює виконавські можливості учасників ансамблю, зумовлює їхню професійну підготовку. Практична спрямованість ансамблевої форми музикування дає змогу студентам:

- засвоїти традиційні та інноваційні методи, прийоми й засоби роботи над формуванням і розвитком навичок ансамблевого співу;
- здобути уміння проектувати роботу над ансамблевим твором;
- навчитися здійснювати виконавський аналіз партитури і кожної партії;
- опанувати процес психологічної адаптації учасників ансамблю для публічної демонстрації пісенних творів;
- закріпити навички сценічної діяльності;
- здобути уміння розкривати зміст пісенного твору за допомогою новітніх технологій сценографії та хореографії.

Організація роботи в ансамблі активізує бажання співтворчості, допомагає виявити потребу музичної комунікації через чисту інтонацію, врівноважений ансамбль, гнучку динаміку, виразну дикцію тощо. Таким чином, розвиваючи зацікавленість цим видом творчості і формуючи вірність музичній мові, ми створюємо для виконавців умови природного пізнання не лише музичного, а й загально-інтелектуального світу.

Пропонована збірка також допоможе студентам і під час вивчення дисципліни «Концертмейстерський клас». Адже майстерність піаніста-концертмейстера надзвичайно специфічна. Вона вимагає різносторонніх музично-виконавських обдарувань, знань специфічних прийомів та навичок концертмейстерської

роботи: володіння ансамблевою технікою, вільне читання з нот, транспонування музичного матеріалу з оригінальної тональності у більш зручну для співу, імпровізування на задану мелодію, аранжування для різних складів ансамблю.

Опанування фортепіанного супроводу пісень вокального циклу «Моя Україна» передбачає:

- засвоєння принципів виконання акомпанементу до вокальних творів;
- формування навичок співу під власний супровід;
- вдосконалення умінь самостійної роботи над вокальним репертуаром.

Організація такого виду діяльності сприятиме формуванню фахових та загальних компетентностей:

- *інструментально-виконавської* (уміння грати на фортепіано вокальні твори з супроводом);
- *музично-теоретичної* (володіння навичками сольфеджування одноголосного й багатоголосного музичного матеріалу; розвиненість внутрішнього слуху та функціонального вокального слуху; здатність застосовувати у процесі фахової діяльності знання з теорії музики, гармонії, аналізу музичних форм);
- *комунікативної* (здатність працювати в ансамблі);
- *самоосвітньої* (здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку; спрямованість на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізацію у концертмейстерській діяльності).

Маю надію, що вокальний цикл «Моя Україна» стане в пригоді виконавцям як навчальний репертуар із засвоєння методів роботи над вокальними творами, дасть можливість закріпити на практиці здобуті знання з культури звуку й культури співу, вплине на потребу в самореалізації та самовдосконаленні. Представлені пісні можуть бути включені в концертний репертуар студентів, що активізуватиме художньо-виконавське зростання останніх, допоможе виявити проблемно-пошуковий аспект їхньої виконавської творчості, сприятиме реалізації вокально-сценічної та вокально-педагогічної діяльності.

Валентин КАСЬЯНОВ,

композитор, заслужений діяч естрадного мистецтва України

МОЯ УКРАЇНА

Слова М. Луківа

Урочисто. Емоційно

C.
A.
T.
B.

Урочисто. Емоційно

mf
1. Люб -

Широко. Наспівно

лю, ко - ли я - блу - ні квіт - нуть в са - ду, як ві - тер лу - ги ко - ли -

tr

This system contains the first two staves of the musical score. The top staff is the vocal line, and the bottom two staves are the piano accompaniment. The key signature has three sharps (F#, C#, G#). The piano part features a triplet in the right hand and a steady eighth-note bass line in the left hand.

ха - є. І де не по - ї - ду, ку - ди не пі - ду ду -

This system contains the next two staves. The vocal line continues with the lyrics. The piano accompaniment maintains the same rhythmic pattern with triplets in the right hand.

ша до на - чал по - вер - та - є. Тьмя - ні - ють в у - я - ві за -

А - - - -

А - - - -

This system contains the final two staves of the page. The vocal line concludes with the lyrics. The piano accompaniment ends with a final chord. There are two empty staves with the letter 'А' written below them, likely indicating a continuation or a specific performance instruction.

This system contains the final two staves of the piano accompaniment. It continues the rhythmic and harmonic material from the previous systems, ending with a final chord.

Люблю, коли яблуні квітнуть в саду,
Як вітер луки колихає.
І де не поїду, куди не піду,
Душа до начал повертає.
Тьмяніють в уяві заморські дива,
Палаці чужі і палати.
І дивом дорога стає польова
І стежка до рідної хати.

Приспів: Хоч як би я людство усе не любив,
Повторюю з гордістю сина:
Для мене лишається дивом із див
Моя Україна.

Тут все мені рідне, близьке і святе,
Земля ця на світі єдина.
І з гордістю сина кажу я про те,
Що мати мені Україна.
Я слухаю дзвони на лаврській горі,
Дивлюсь на софіївські бані
І вірю в народ, що живе на Дніпрі,
У сили його нездоланні.

Приспів: Хоч як би я людство усе не любив,
Повторюю з гордістю сина:
Для мене лишається дивом із див
Моя Україна.

ДУМА ПРО ОТАМАНА

Гайдамацька легенда

Слова Б. Грінченка

Героїчно

mp

На

mf *p*

Detailed description: This system contains the first musical phrase. The vocal line (treble clef) begins with a whole rest for four measures, followed by a half note 'На' in the fifth measure. The piano accompaniment (grand staff) starts with a dynamic of *mf* and changes to *p* after the first measure. The key signature has two flats and the time signature is 9/8.

Recitativo

рин-ку в міс-теч - ку ве - ли-ка гро-ма-да зі-йшла-ся зу-сю-ди ве - се-ла і ра-да. На

mp

Detailed description: This system contains the second musical phrase. The vocal line (treble clef) has a recitativo style with a steady eighth-note rhythm. The piano accompaniment (grand staff) features a dynamic of *mp* and consists of chords and moving lines in both hands. The key signature has two flats and the time signature is 9/8.

cresc.

рин-ку в міс-теч-ку стов - пи із пет-ле-ю, страш-ний гай-да-ма-ка сто - їть пе-ред не-ю.

cresc.

Detailed description: This system contains the third musical phrase. The vocal line (treble clef) continues with a recitativo style. The piano accompaniment (grand staff) features a dynamic of *cresc.* and includes accents on the notes. The key signature has two flats and the time signature is 9/8.

mf

То - го ж і ра - ді - є гро -

ма - да ве - ли - ка, що зги - не сьо - год - ні О - та - ман Му - зи - ка.

p *rit.*

"Ос -

mf

тан - ні хви - ли - ни те - пер до - жи - ва - ю - не - хай пе - ред сме - ртю в сви - стіл - ку за - гра - ю!" У -

На ринку в містечку
Велика громада
Зійшлася зусюди
Весела і рада.

На ринку в містечку
Стовпи із петлею,
Страшний гайдамака
Стоїть перед нею.

Того ж і радіє
Громада велика,
Що згине сьогодні
Отаман Музика.

"Останні хвилини
Тепер доживаю -
Нехай перед смертю
В свистілку заграю!"

Узяв він свистілку,
Торкнувся губами,-
Послав дзвінкий голос
Степами-лісами.

Струснулося листя
У темному гаї,
Високая тирса
В степу коливає.

І знов на драбину
Ще вище ступає,
До степу, до гаю
Він голос пускає.

І падало листя
З несвітського грання,
Здіймалось бурхливе
В річках хвилювання.

Кат знову гукає:
"Гей, чуєш-бо, брате!
Кінець вже драбині, -
Нам треба кінчати!"

Заграв тоді знову
Отаман Музика,
І пісня лунає,
Могутня і дика.

Аж чорнії хмари
Сховали півнеба.
"Гей, чуєш? - кат знову, -
Кінчати нам треба!"

Даремнеє слово!
Він грає і грає:
Від рік і від моря,
Від степу, від гаю.

Вернувся той голос
Чудною луною:
Душ сто гайдамаків
Гукнуло: "До бою!"

Уже з ворогами
Будинки палають.
Ревуть гайдамаки:
"Отак у нас грають!"

МАТЕРІ

Слова Б. Грінченка

Проникливо

Vocal staves for Soprano (C.), Alto (A.), Tenor (T.), and Bass (B.) in 4/4 time, marked "Проникливо". The staves are currently empty, indicating the beginning of the vocal entry.

Проникливо

Piano accompaniment for the first system, marked "Проникливо" and "f". The right hand features a rhythmic pattern of chords and eighth notes, while the left hand provides a steady bass line.

Piano accompaniment for the second system, continuing the musical texture from the first system.

Vocal line with lyrics and piano accompaniment for the third system. The lyrics are: 1. Ти на - до мно - ю в тем - ні но - ці ні -

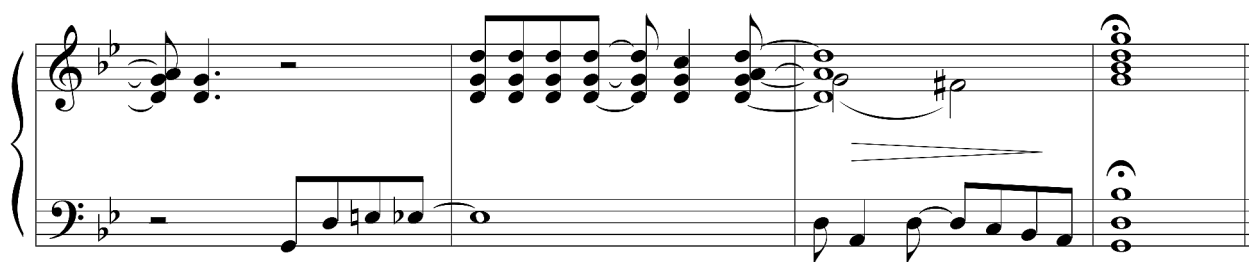
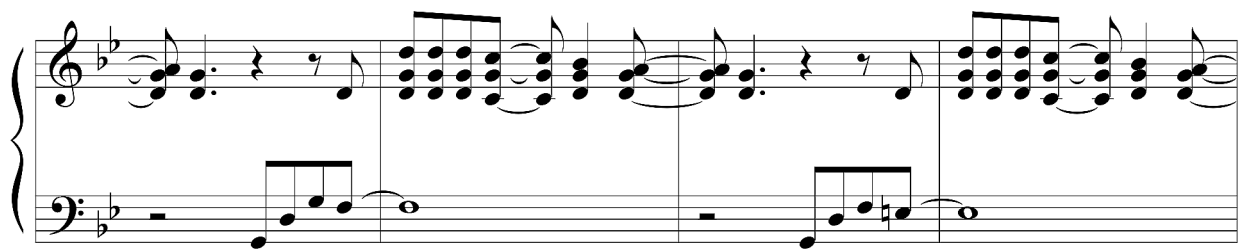
The piano accompaniment includes a *tr* (trill) marking in the right hand.

ко - ли не сту - ля - ла о - чі, ме - не ма - ло - го до - гля - да -

ла і спо - ви - ва - ла, і ко - ха - ла. Ма -
ма -
ма -

ло - му ви - гля - да - ла до - лю й бла - га - ла Бо - га, щоб ні - ко -
ло - му ви - гля - да - ла до - лю й бла - га - ла Бо - га, щоб ні - ко -
ло - му ви - гля - да - ла до - лю й бла - га - ла Бо - га, щоб ні - ко -

Ти надо мною в темні ночі
Ніколи не стуляла очі,
Мене малого доглядала
І сповивала, і кохала.

Приспів: Малому виглядала долю
Й благала Бога, щоб ніколи
Не довелось мені на світі
Із лихом, з горем вкупі жити.

І все кохання, що палало
У тебе в серці і не знало
На кого вилитись, - вповні
Ти віддала його мені.

Приспів.

В журбі життя ти доживаєш,
А все ти долі виглядаєш
Мені, і мною ти живеш
І днів ясних в бездоллі ждеш.

Приспів.

КОЛИСКОВА ЗОРІ

Слова Б. Грінченка

Замріяно

The piano introduction is in 3/4 time, D major, and begins with a *mf* dynamic. The right hand features a melodic line with a long note followed by eighth notes, while the left hand provides a steady accompaniment of quarter notes.

The vocal line enters with the lyrics "Ма - мо, лю - ба, глянь, як ся - ють". The piano accompaniment continues with a *p* dynamic, featuring a melodic line in the right hand and a bass line in the left hand.

The vocal line continues with the lyrics "яс - но зо - рі зо - ло - ті - ї, Ка - жуть лю - ди:". The piano accompaniment maintains its accompaniment pattern, with a *p* dynamic.

то не зо - рі - ся - ють ду - ші то свя - ті.

Ка - жуть: хто у нас на сві - ті вік свій пра - вед - но про -

жив, хто у - мів лю - дей лю - би - ти,

зла ні - ко - ли не ро - бив, ten. Бог то - го по -

Мамо, люба, глянь, як сяють
Ясно зорі золотії.
Кажуть люди: то не зорі -
Сяють душі то святі.

Кажуть: хто у нас на світі
Вік свій праведно прожив,
Хто умів людей любити,
Зла ніколи не робив,
Бог того послав на небо
Ясно зіркою сіять...

Кажуть: хто у нас на світі
Вік свій праведно прожив,
Хто умів людей любити,
Зла ніколи не робив,
Бог того послав на небо
Ясно зіркою сіять...

Правда, мамо, - то все душі,
А не зорі там горять?
Так навчи ж мене, голубко,
Щоб і я так прожила:
Щоб добро робити вміла
І робить не вміла зла!
Так навчи ж мене, голубко,
Щоб і я так прожила.

ЧИСТЕ НЕБО В ОЧАХ

Слова М. Сингаївського

Життєрадісно

The musical score is written for voice and piano. It begins with a piano introduction in 4/4 time, marked *f*. The piano part features a rhythmic pattern of eighth notes in the right hand and a bass line in the left hand. The vocal line enters in the second system, with lyrics in two versions. The piano accompaniment continues with a steady eighth-note accompaniment, marked *mp*. The score concludes with a final vocal phrase and piano accompaniment.

1. Стеж-ка і вес - на у мо - їм кра - ю,
2. Стеж-ка і зо - ря у мо - їм кра - ю

там і не - бо на кри - лі у пти - ці. Там я до - лю ви - мрі -
спа - лах - ну - ли кві - та - ми жи - ви - ми. Там я кож - ну зір - ку

яв сво-ю і сна-го - ю на - по - їв з кри - ни - ці. Чис - те
піз - на - ю і сво - ю зна - ход - жу по - між ни - ми.

не - бо в о - чax — і ро - са на до - ло - нях у ме - не. Цвіт жит -

тя не за-чах, — я ж вес - но - ю і цві - том про - пах, а нав - ко - ло зем - ля, на - че

ди - во терп - ке і зе - ле - не.

Стежка і весна у моїм краю,
Там і небо на крилі у птиці.
Там я долю вимріяв свою
І снагою напоїв з криниці.

Приспів: Чисте небо в очах
І роса на долонях у мене.
Цвіт життя не зачах,
Я ж весною і цвітом пропах,
А навколо земля,
Наче диво терпке і зелене.

Стежка і зоря у моїм краю
Спалахнули квітами живими.
Там я кожную зірку пізнаю
І свою знаходжу поміж ними.

Приспів.

Стежка і ріка у моїм краю,
І літа, мов птахи, за водою.
Над рікою споминів стою,
Земле, я вчарований тобою.

Приспів.

ЗЕМЛЕ, ДОЛЕ МОЯ

Слова М. Сингаївського

Енергійно

Three vocal staves (Soprano, Alto, Tenor/Bass) in 4/4 time, marked "Енергійно". The staves are currently empty, indicating the beginning of the vocal entry.

Енергійно

Piano accompaniment for the first system, marked "Енергійно" and "mf". The right hand features a rhythmic pattern of chords and eighth notes, while the left hand plays a steady eighth-note accompaniment.

mf

Vocal staves with lyrics "па - па - ба" and piano accompaniment. The vocal line is marked "mf". The piano accompaniment continues with the same rhythmic pattern as the first system.

Piano accompaniment for the second system, continuing the rhythmic pattern from the first system.

tr

1. Зем-ле, до-ле мо-я,
2. Зем-ле, світ-ла мо-я

па па ба па ба па па ба

tr

зем-ле, піс-не мо-я, чеб-ре-це-ва мо-я і пше-нич-на.
і три-вож-на мо-я, ми в три-во-гах, тур-бо-тах з то-бо-ю.

По-ки ми на зем-лі, по-ки світ на кри-лі, су-щий хліб і кра-са тво-я
По-ки день пло-ме-нить, по-ки сер-це ще-мить, во-но жи-ти-ме, зем-ле, лю-

па - па - ба па - па - ба

Земле, доле моя,
 Земле, пісне моя,
 Чебрецева моя і пшенична.
 Поки ми на землі,
 Поки світ на крилі,
 Суций хліб і краса твоя вічна.

Приспів: А доля живе, як пісня,
 А пісня живе, як доля,
 З твоїх почувань, любове,
 Із нашого хлібного поля.

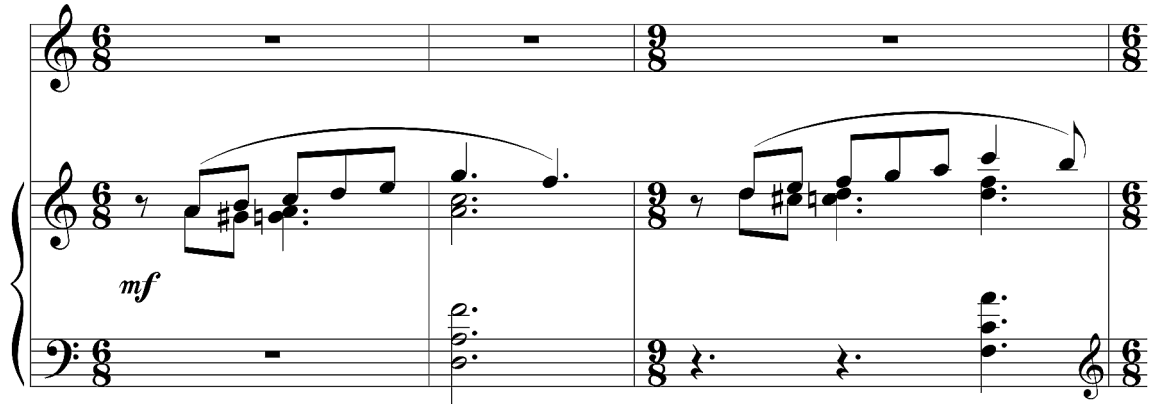
Земле, світла моя
 І тривожна моя,
 Ми в тривогах, в турботах з тобою.
 Поки день пломенить,
 Поки серце щемить,
 Воно житиме, земле, любов'ю.

Приспів: А доля живе, як пісня,
 А пісня живе, як доля,
 З твоїх почувань, любове,
 Із нашого хлібного поля.

ТИХИЙ ЕТЮД

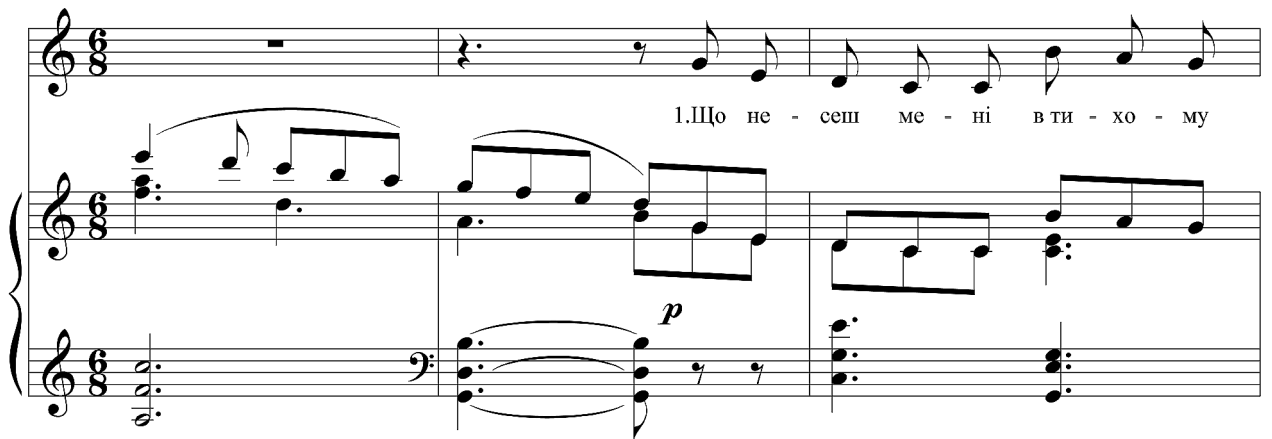
Слова І. Драча

Поетично

mf

The piano introduction consists of three measures. The right hand plays a melodic line with eighth notes and a slur, while the left hand provides a harmonic accompaniment with chords and single notes.

1.Що не - сеш ме - ні в ти - хо - му

p

The vocal line begins with the first phrase. The piano accompaniment continues with a similar melodic and harmonic structure, marked *p*.

і - ме - ні, в зли - ві кіс пе - ре - ви - тій, важ - кій? Що на -

2

The vocal line continues with the second phrase. The piano accompaniment features a second ending marked '2' in the bass line.

шеп - чуть ву - ста тво - ї стри - ма - ні не - спо - ви - тій три - во - зі мо -

їй? Чи над кан - на - ми, над пло - ме -

ни - сти - ми, де я піс - ню тво - ю пе - ре - стрів, знов роз -

сип - леш - ся а - ме - ти - - - ста - ми з - під хо -

Що несеш мені в тихому імені,
В зливі кіс перевитій, важкій?
Що нашепчуть уста твої стримані
Несповитій тривозі моїй?

Приспів: Чи над каннами, над племенистими,
Де я пісню твою перестрів,
Знов розсиплешся аметистами
З-під холодних і зламаних брів.

Що з твоїми словами невмілими,
Хто їх трунком гірким напоїв?...
І біжать між березами білими
Білі руки в тривоги мої...

Приспів: Чи над каннами, над племенистими,
Де я пісню твою перестрів,
Знов розсиплешся аметистами
З-під холодних і зламаних брів.

СТОЯТЬ ДЕРЕВА ЗОЛОТІ

Слова М. Луківа

Не поспішаючи

The musical score is presented in three systems. The first system shows the piano introduction in 3/4 time, marked *trp*. The second system begins the vocal entry in 6/4 time, marked *p*, with the lyrics "Сто - ять де - ре - ва зо - ло - ті,". The third system continues the vocal line with the lyrics "по - ку - па - ні в бла - ки - ті. — І я пи - шу то - бі в лис - ті,". The piano accompaniment consists of chords and arpeggiated figures in both hands.

mf

що ти най-кра-ща в сві-ті. — У - се мі - ня - єть - ся в жит-

ті: не раз пе - ре - ко - нав - ся. А - ле ні-

ко - ли в пра-во - ті цих слів не сум - ні-вав - ся. Не сум-ні-вав - ся,

вав _____ ся.

mp

rit.

Стоять дерева золоті,
 Покупані в блакиті.
 І я пишу тобі в листі,
 Що ти - найкраща в світі.

Усе міняється в житті:
 Не раз переконався.
 Але ніколи в правоті
 Цих слів не сумнівався.
 Не сумнівався, не сумнівався,
 Я не сумнівався.

Стоять дерева золоті,
 Покупані в блакиті.
 І я пишу тобі в листі,
 Що ти - найкраща в світі.
 Найкраща в світі, найкраща в світі,
 Ти - найкраща в світі!

ВИШИВАНКА

Слова Я. Черногуза

Лірично, з гордістю

T. 1
T. 2
Б.

The first system of the score consists of three staves. The top two staves are for vocal parts, labeled 'T. 1' and 'T. 2', and the bottom staff is for the bass, labeled 'Б.'. The key signature is one flat (B-flat) and the time signature is 4/4. The piano accompaniment begins with a *mf* dynamic marking. The piano part features a melodic line in the right hand and a supporting bass line in the left hand, with some chords and arpeggiated figures.

1. О-дяг - ну я те - бе на сві - тан - ку, на - че

The second system continues the vocal and piano parts. The vocal line in the bass clef has the lyrics '1. О-дяг - ну я те - бе на сві - тан - ку, на - че'. The piano accompaniment includes a *tr* (trill) marking in the right hand. The piano part continues with a similar melodic and harmonic structure to the first system.

світ - ла у ду - шу віл - лю. Ук - ра - їн - ська мо - я ви - ши -

The third system continues the vocal and piano parts. The vocal line in the bass clef has the lyrics 'світ - ла у ду - шу віл - лю. Ук - ра - їн - ська мо - я ви - ши -'. The piano accompaniment continues with the same melodic and harmonic structure, providing a steady accompaniment for the vocal line.

На то -
ван - ко, я те - бе до без - тя - ми лю - блю. На то -

бі, ча - рів - на о - дя - ган - ко, зна - ки світ - лих і со - няч - них
бі, ча - рів - на о - дя - ган - ко, зна - ки світ - лих і со - няч - них

врун, щоб тор - ка - ла - ся ти, ви - ши - ван - ко, до ду -
врун, щоб тор - ка - ла - ся ти, ви - ши - ван - ко, до ду -

Одягну я тебе на світанку,
Наче світла у душу віллю.
Українська моя вишиванко,
Я тебе до безтями люблю.

Приспів: На тобі, чарівна одяганко,
Знаки світлих і сонячних врун,
Щоб торкалася ти, вишиванко,
До душі найтаємніших струн.

В твоїм сяйві поблідне й шляхтянки
Дорогий, найсучасніший стрій.
Сама Леля тебе, вишиванко,
Прикрашала квітками із мрій.

Приспів.

Крізь пітьму лихоліть, до останку,
Я твій образ у серці беріг,
О, квітуча моя вишиванко,
Ти народу мого оберіг.

Приспів: Як тебе одягну іще зранку
Цілий день омина мене зло,
Ти вкраїнців усіх, вишиванко,
Під божествене тулиш крило.

ОСІННЯ РАЙДУГА

Слова В. Матвієнка

Не поспішаючи

p

p §

1. Я вми - ва - юсь ту - ма - на - ми о - се - ні, хоч і
ме - не тут рід - не і звич - не, яс - но -

rit. *p a tempo*

лі - то не - су на чо - лі. Цвіт по - лись - ко - ї жит - ньо - ї
зо - ро дум-кам і чут - тям... Це По - лис - ся мо - є спо-кон -

mf

про-си - ні бе - ре - жу, на - че па - м'ять зем - лі. А во -
віч - не, пе - ре - ви - те доб-ром і жит - тям.

mf

на ж, на-че сон-це в не - го - ду, по крап - ли - ні вис-ві - чу-є

rit.

знов кож-ну стеж-ку мо-го ро-до - во - ду, ко-жен

Я вмиваюсь туманами осені,
Хоч і літо несу на чолі.
Цвіт поліської житньої просині
Бережу, наче пам'ять землі.

Приспів: А вона ж, наче сонце в негоду,
По краплині висвічує знов
Кожну стежку мого родоводу,
Кожен зацвіт лугів і дібров.

Все для мене тут рідне і звичне,
Яснозоро думкам і чуттям...
Це Полісся моє споконвічне,
Перевите добром і життям.

Приспів.

Я вмиваюсь туманами осені,
Хоч і літо несу на чолі.
Цвіт поліської житньої просині
Бережу, наче пам'ять землі.

Приспів: А вона ж, наче сонце в негоду,
По краплині висвічує знов
Кожну стежку мого родоводу,
Кожен зацвіт лугів і дібров.

РІДНА МОВА

Слова О. Демиденка

Виразно, з натхненням

C.
A.
T.
B.

Виразно, з натхненням

mf

tr

1. Ко - ли я чу - - ю рід - не сло - во, то
мов пше - ни - ця ко - ло - сис - та, аж

tr

б'є дже - ре - ла - ми сна - га, й про - зо - рить сер - це
ся - є вся во - на в кра - сі, дзвін - ка, пре - крас - на,

ве - сел - ко - ве ця мо - ва світ - ла й до - ро - га... Виш -
ніж - на й чис - та - лю - біть що мо - ву, дру - зі, всі. Во -

не - ва, сріб - на й со - ло - в'ї - на - во - на у плес - ко -
на в шев - чен - ко - вих гли - би - нах, піс - нях на - ро - ду

Коли я чую рідне слово,
То б'є джерелами снага,
Й прозорить серце веселкове
Ця мова світла й дорога...
Вишнева, срібна й солов'їна -
Вона у плескоті Дніпра,
А для всієї України
Це мова злагоди й добра.

Приспів: Вона, як пісня колискова,
Звучить крізь долю і роки.
Ця українська рідна мова
Барвіста, наче рушники.
Її ще змалку люба мати
З любов'ю вилила в пісні,
Щоб, як барвінок той хрещатий,
Сплелись ті звуки у мені.

Немов пшениця колосиста,
Аж сяє вся вона в красі,
Дзвінка, прекрасна, ніжна й чиста -
Любіть цю мову, друзі, всі.
Вона в шевченкових глибинах,
Піснях народу й кобзарів,
Цвіте, як сонячна калина
В проміннях ранньої зорі.

Приспів.

І то різниця принципова -
Чи бути вільною, чи ні.
Ця українська рідна мова
Дорожча золота мені.
Вона розправила вже крила
І скрізь відроджується знов,
Бо в ній живе народна сила,
Надія наша і любов.

Приспів.

МАЛЬВИ

Слова О. Демиденка

Проникливо. З любов'ю

mf

mf

1. По - са - ди - ла ма - ти маль - ви ко - ло ха - ти
2. За - цві - ли, як ди - во, у - сміх - нув - шись дне - ві,

mp

у вес - ня - ну по - - - ру в рід - но - му се - лі,
на зе - ле - них стеб - лах в кож - но - му ряд - ку,

ко - жен день хо - ди - - - ла кві - ти по - ли - ва - ти,
бі - лі та виш - не - - - ві, жов - ті та ро - же - ві

щоб ко - рін - ня бра - ло си - лу від зем - лі.
ве - сел - ко - ві маль - ви в ма - ми - нім сад - ку.

Маль - ви, ніж - ні маль - - - ви - со - няч - ні пер - ли - ни,

за - гад - ко - ві бар - - - ви, ча - рів - ні жа - ри - ни,

дже - ре - ло. дже - - - ре - - - ло.

Посадила мати мальви коло хати
 У весняну пору в рідному селі,
 Кожен день ходила квіти поливати,
 Щоб коріння брало силу від землі.

Приспів: Мальви, ніжні мальви - сонячні перлини,
 Загадкові барви, чарівні жарини,
 Дорогі, як ласка й мамине тепло.
 Ви - квітуча казка й цвіту джерело.

Зацвіли, як диво, усміхнувшись дневі,
 На зелених стеблах в кожному рядку,
 Білі та вишневі, жовті та рожеві
 Веселкові мальви в маминім садку.

Приспів.

Приїжджають в гості діти і онуки
 Божої неділі і в ясні святки,
 Подає матуся добрі свої руки,
 І дзвенять, як дзвони, мамині квітки.

Приспів.

МІЙ НІКОПОЛЬ РІДНИЙ

Гімн міста

Слова В. Герасимова

Урочисто

C.
A.
T.
B.

Урочисто

f

cresc. *ff* *mf* 1. Cre-

tr

пи не - о - зо - рі і мо - ре без - кра - є, і о - бри - ї, ро - са - ми
 ви - рі бен - теж - нім нат - хнен - ня й ро - бо - ти нам піс - не - ю світ при - кра -

за другим разом

A...

tr

вми - ті. О, Ні - ко - поль віч - ний, мій бать - ків - ський кра - ю, ти -
 ша - ти. Мій Ні ко - поль сла - в - ний, ти мрі - я в по - льо - ті, ти

A...

A...

Степи неозорі і море безкрає,
І обрії, росами вмиті.
О, Нікополь вічний, мій батьківський краю,
Ти - сонце на білому світі.

Приспів: О, земля, як весна вчиста.
Красень-місто, заводів вогні!
Поєдналися слава і пісня
В щедросонячній стороні!
Над тобою історія лине,
Чути гомін славетних століть.
Сонце вільної України
На козацьких раменах зорить.

Усе в тобі щире, на вроду багате,
Колиско добра і любові.
Твій, Нікополь, поклик - родити й співати,
Світити, мов цвіт калиновий.

Приспів.

У вирі бентежнім натхнення й роботи
Нам піснею світ прикрашати.
Мій Нікополь славний, ти мрія в польоті,
Ти щастя земне і крилате!

Приспів: О, земля, як весна вчиста.
Красень-місто, заводів вогні!
Поєдналися слава і пісня
В щедросонячній стороні!
Над тобою історія лине,
Чути гомін славетних століть.
Сонце вільної України
На козацьких раменах зорить.

ГЕЙ, БРАТОВЕ-КОЗАКИ!

Козацький марш

Слова М. Сингаївського

Бадьоро

Musical score for the instrumental piece 'Бадьоро'. It features two staves for voice (T. and Б.) and a piano accompaniment. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 2/4. The piano part begins with a forte (*f*) dynamic and includes various musical notations such as slurs, accents, and dynamic markings.

Musical score with lyrics. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 2/4. The dynamic marking is mezzo-forte (*mf*). The lyrics are in Ukrainian.

mf

Гей, бра - то - ве - ко - за - ки, знов зга - да - єм
Ли - не сла - ва го - міп - ка Ні - ко - по - ля -

mf

во - лю. Кож - на спра - ва нам з ру - ки
міс - та. Под - виг муж - ньо - го Сір - ка -

тож гар - туй - мо до - - - лю. Кож - на
до - ля про - ме - ни - - - ста. Под - виг

спра - ва нам з ру - ки тож гар - туй - мо до -
муж - ньо - го Сір - ка - до - ля про - ме - ни -

1.

лю. Ми ж у ла - вах за - од - но,

1.

mf

зро - ду праг - нем ла - ду.. А...

Січ Ми - ки - тин -

ська дав - но кли - че на на - ра - - - ду.

A...
 Січ Ми - ки - тин - ська дав - но кли - че на на -

This system contains the first two systems of the musical score. The top system shows the vocal line with a long melisma over the word 'на'. The bottom system shows the piano accompaniment with chords and moving lines in both hands.

ра - ду.
f

This system contains the next two systems. The vocal line continues with the word 'раду'. The piano accompaniment features a dynamic marking of *f* (forte) and includes more complex rhythmic patterns.

This system contains the final two systems of the musical score, which are purely instrumental for the piano. The right hand has a melodic line with grace notes, while the left hand provides harmonic support with chords and moving bass lines.

ста *f* I не гас - не
ста

у сер - цях во - ля та зав - зят - тя...

А...
У прий - деш - не тво - рим шлях, бу - дем жи - ти,

А.....

брат - - - - - тя! У прий - деш - не тво - рим

шлях, бу - дем жи - ти, брат - - - - -

шлях, бу - дем жи - ти, брат - - - - -

тя!

V
V
V
V

Гей, братове-козаки,
Знов згадаєм волю.
Кожна справа нам з руки
Тож гартуймо долю.

Ми ж у лавах заодно,
Зроду прагнем ладу...
Січ Микитинська давно
Кличе на нараду.

Лине слава гомінка
Нікополя-міста.
Подвиг мужнього Сірка -
Доля промениста.

І не гасне у серцях
Воля та завзяття.
У прийдешнє творим шлях, -
Будем жити, браття!

Навчальне видання

КАСЬЯНОВ Валентин Васильович

МОЯ УКРАЇНА

Вокальний цикл
на вірші українських поетів

За зміст та якість поданих матеріалів відповідає автор.

Видання підготовлене до друку в НМЦ видавничої діяльності
Київського університету імені Бориса Грінченка

Завідувач НМЦ видавничої діяльності *М.М. Прядко*
Відповідальна за випуск *А.М. Даниленко*
Над виданням працювали: *Л.В. Потравка, Т.В. Нестерова, Н.В. Клименко*
Нотний набір Ю.В. Яценка

Підписано до друку 10.04.2017 р. Формат 60x84/8.
Ум. друк. арк. 13,95. Обл.-вид. арк. 9,55. Наклад 155 пр. Зам. №7-050.
Київський університет імені Бориса Грінченка,
вул. Бульварно-Кудрявська, 18/2, м. Київ, 04053.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4013 від 17.03.2011 р.

Попередження! Згідно із Законом України «Про авторське право і суміжні права» жодна частина цього видання не може бути використана чи відтворена на будь-яких носіях, розміщена в мережі Інтернет без письмового дозволу Київського університету імені Бориса Грінченка й авторів. Порушення закону призводить до адміністративної, кримінальної відповідальності.